

COMPLEX SPORTIV MULTIFUNCȚIONAL

Artur PORCESCU

Universitatea Tehnică a Moldovei, Facultatea Urbanism și Arhitectură,
Departamentul Arhitectură, grupa ARH-181, Chișinău, Republica Moldova

Autorul corespondent: Porcescu Artur, artur.porcescu@arh.utm.md

Îndrumătorul/Coordonator științific **Tatiana FILIPSKI**, dr., lect. univ. UTM
Îndrumătorul/Coordonator științific **Otilia RUDIC**, lect. univ., UTM

Rezumat. *Articolul de față cu privire la studiul complexelor sportive multifuncționale reprezintă o analiză succintă a evoluției istorice, a beneficiului și a impactului acestor edificii asupra comunității. Studiul vizează cunoașterea și cercetarea aprofundată a modului în care proiectul arhitectural bine gândit, elaborat și eficient implementat, poate influența asupra calității vieții și asupra dezvoltării umane. Totodată, în lucrare sunt reflectate unele viziuni ale cercetătorilor cu privire la optimizarea arhitecturală a încăperilor destinate diverselor activități sportive și de divertisment, care să răspundă exigențelor constructive a astfel de structuri. La fel, sunt menționate anumite oportunități de investiții rentabile în construirea și menținerea acestor clădiri în contexte economice și sociale, evidențiind posibilitatea adaptabilității lor la schimbările socio-culturale. În lucrare sunt prezentați anumiți factori de risc și provocări care pot avea un impact negativ în desfășurarea activității favorabile a complexelor sportive multifuncționale atât pe dimensiune constructivă, economică, educațională, culturală, socială dar și din perspectiva sănătății fizice a populației.*

Cuvinte cheie: *sport, complex sportiv, multifuncțional, educație, activități sportive*

Introducere

Odată cu progresul constant al societății și cu schimbarea dinamică a modului în care comunitățile își desfășoară timpul liber, posibilitățile complexelor sportive multifuncționale au apărut ca un pilon esențial în modelarea și îmbogățirea vieții moderne. Acest concept inovator a evoluat dincolo de simple practici sportive tradiționale, transformându-se într-un mediu multifuncțional și incluziv adaptat la diversitatea și complexitatea necesităților comunității contemporane [1].

Complex sportiv multifuncțional înseamnă un loc de desfășurare pentru sporturi de interior sau în aer liber, concerte sau alte evenimente care conține un teren sau o altă suprafață sau zonă de joc, fie parțial, fie în întregime înconjurată de o structură etajată concepută pentru a permite spectatorilor să stea în picioare sau să se așeze și să privească evenimentul sportiv [2].

Prima impresie despre un complex sportiv multifuncțional este creată de arhitectura sa inovatoare, de designul modern și de integrarea acestor componente în diverse contexte funcționale. Plecând de la terenurile de fotbal și tenis, de la săli de fitness de ultimă generație etc., la spații multifuncționale menite pentru desfășurarea diverselor evenimente culturale, complexul sportiv este accesibil astăzi tuturor persoanelor indiferent de vârstă statut social etc.

Promovarea unui stil de viață activ și sănătos este un prerogativ pentru un centru sportiv multifuncțional ce oferă nu doar oportunități de a practica un tip de sport anume ci și de interconexiune între generații, consolidând spiritul comunitar. Complexele sportive ce propun o gamă variată de activități sportive și programe de relaxare activă, pot fi considerate drept suport major în menținerea sănătății fizice și mentale. Astfel, într-o perioadă în care sedentarismul a devenit o problemă la nivel mondial, complexul sportiv devine un catalizator necesar în încurajarea practicării și menținerii stilului de viață sănătos [3].

Istoricul complexelor sportive multifuncționale

Complexele sportive multifuncționale au evoluat de-a lungul timpului atât din perspectiva abordării arhitecturale cât și din perspectiva varietății activităților sportive furnizate de acestea, evoluând de la simple terenuri de joacă, la edificii și complexe arhitecturale care încorporează diverse spații cu menire variată.

În Grecia și Roma Antică, bunăoară, au existat zone special amenajate dedicate activităților sportive, precum: stadionul grec sau cirul roman, servind, drept spații pentru competiții sportive și evenimente culturale. În perioada Evului Mediu însă, intensitatea promovării și practicării sportului a scăzut, iar construcția clădirilor dedicate sportului au suportat o ușoară stagnare. Cu toate acestea, târgurile și piețele medievale au servit drept locuri importante pentru realizarea astfel de evenimente. În perioada Renașterii, se atestă o reînviere a interesului pentru activitățile fizice și sport, ceea ce a condus la construirea unor edificii și academii, care au servit drept model de realizare a complexelor sportive în epoca modernă. Odată cu industrializarea și urbanizarea globală, în sec. al XIX-le s-a observat o creștere rapidă a interesului societății pentru menținerea sănătății prin practicarea activităților sportive, fiind înființate cluburi sportive și construite terenuri de joc. În sec. al XX-lea, dezvoltarea tehnologică și creșterea conștientizării asupra importanței sănătății au condus la construcția complexelor sportive multifuncționale. Acestea includeau terenuri de sport, săli de fitness, piscine, spații culturale etc. pentru a răspunde nevoilor comunității.

În prezent, complexele sportive multifuncționale au devenit esențiale atât pentru dezvoltarea fizică a societății cât și pentru educația unei generații sănătoase și apte de muncă [4].

Avantaje, în desfășurarea activității complexelor sportive multifuncționale

Printre beneficiile activităților sportive se numără diversificarea activităților recreative și sportive oferite precum:

- *promovarea sănătății* care presupune practicarea activităților sportive și adaptarea unui stil de viață activ și sănătos în cadrul comunității.
- *coeziunea socială* ce ar încuraja relațiile sociale în comunitate.
- *diversitatea activităților* care să furnizeze o varietate de programe care să răspundă nevoilor comunității, inclusiv sport, evenimente culturale și activități recreative.
- *dezvoltare economică* prin atragerea de evenimente majore, competiții și turism care să genereze venituri pentru întreprinderile locale și să contribuie la dezvoltarea economică a regiunii.
- *educație și dezvoltare personală* prin furnizarea unor programe educaționale și de dezvoltare personală axate pe acumularea cunoștințelor și consolidarea acestora.
- *dezvoltare durabilă* prin promovarea unui model de dezvoltare durabilă și a noi practici ecologice.
- *zone de recreere și de agrement*, care să includă spații verzi, zone de recreere și alte facilități pentru ca locuitorii să se relaxeze eficient.
- *incluziune* prin diversitatea și accesibilitatea către astfel de activități pentru toți doritorii, indiferent de vârstă, abilități sau interese.

Riscuri și provocări:

costuri ridicate de construcție și întreținere: instalațiile sportive multifuncționale implică costuri ridicate de construcție și întreținere, care pot pune presiune asupra finanțelor locale.

- *concurența pentru resurse:* în unele cazuri, complexul poate concura pentru resurse cu alte nevoi ale comunității, cum ar fi educația și infrastructura.
- *dependența prea mare de evenimentele desfășurate:* dacă un complex sportive se bazează prea mult pe evenimente ca sursă de venit, există riscul ca acesta să devină nerentabil.

- *gestionarea neeficientă a fluxurilor de vizitatori*: gestionarea fluxurilor mari de vizitatori în timpul evenimentelor majore poate fi o provocare, cu riscuri pentru siguranța publică.
- *sensibilitatea la schimbările socio-economice*: complexele sportive sunt sensibile la schimbările socio-economice, precum recesiunea, care pot afecta participarea și sprijinul comunității.
- *potențiale efecte negative asupra mediului*: construcția și exploatarea complexelor sportive ineficientă, pot avea potențiale efecte negative asupra mediului, cum ar fi consumul excesiv de resurse și generarea de deșeuri.
- *dificultăți în atragerea de utilizatori*: în unele cazuri, poate fi dificil să se atragă suficienți utilizatori pentru a justifica investiția și a asigura durabilitatea instalației [5].

Deși complexele sportive multifuncționale prezintă riscuri și provocări inerente, acestea sunt în general recunoscute ca fiind active valoroase pentru societate și au potențialul de a aduce beneficii semnificative dacă sunt gestionate și exploatate în mod eficient [6].

Rolul complexului sportiv multifuncțional în dezvoltarea societății

Promovarea unui stil de viață activ este unul dintre principalele roluri ale complexelor sportive multifuncționale. Prin oferirea unei varietăți de sporturi, activități recreative și facilități de fitness, complexele încurajează oamenii să dezvolte obiceiuri sănătoase și să fie activi fizic în mod regulat.

Diversitatea activităților: complexele sportive oferă o gamă de facilități pentru a satisface diversele nevoi și interese ale comunității. De la terenuri de fotbal și baschet la centre de fitness, piscine și spații pentru evenimente culturale, complexele sunt facilități multifuncționale care se adresează unei game largi de activități.

Integrarea în comunitate: instalațiile sportive devin centre sociale care facilitează integrarea în comunitate. Acestea oferă un spațiu comun în care oameni de toate vârstele și interesele se pot întâlni, socializa și participa la activități. Acest lucru contribuie la construirea coeziunii sociale și a unui sentiment de apartenență.

Dezvoltarea economică: un alt rol important este acela de a promova dezvoltarea economică locală. Facilitățile sportive multifuncționale atrag evenimente, competiții și turiști și generează venituri pentru întreprinderile locale, hoteluri și alte întreprinderi. În acest fel, instalațiile sportive sunt un motor al activității economice din regiune.

Formare și dezvoltare personală: multe complexe includ programe de formare și dezvoltare personală. Acestea includ școli de sport, cursuri de fitness, ateliere culturale și alte activități care contribuie la învățarea pe tot parcursul vieții și la dezvoltarea competențelor personale.

Sustenabilitatea și mediul înconjurător: instalațiile sportive sunt din ce în ce mai preocupate de problemele de mediu și de durabilitate. Acestea adoptă practici ecologice, cum ar fi sistemele de iluminat eficiente din punct de vedere energetic, reciclarea și gestionarea responsabilă a resurselor, pentru a minimiza impactul asupra mediului.

Evenimente și concursuri: complexele sportive găzduiesc evenimente și competiții sportive importante. Acestea nu numai că aduc prestigiu comunității locale, dar atrag și atenția la nivel mondial și consolidează imaginea regiunii.

Recreere și relaxare: un complex sportiv multifuncțional cu zone de recreere, grădini, zone de picnic și alte facilități va oferi un loc de recreere pentru locuitorii locali și vizitatori.

Familii și tineri: facilitățile pentru copii și tineri fac din complex un loc prietenos pentru familii și un mediu sigur pentru ca tinerii să se angajeze în activități constructive [7-8].

Impactul economic și social al complexelor sportive multifuncționale

Beneficiile facilităților sportive multifuncționale nu pot fi subliniate prea mult. Nu numai că aceste facilități stimulează creșterea economică și vitalitatea, dar stimulează și sănătatea, coeziunea și dezvoltarea personală a comunității. Servind ca centre ale unor cartiere vibrante, complexele sportive oferă multe beneficii dincolo de simplele activități sportive și recreative.

Facilitățile sportive multifuncționale sunt motoare puternice de creștere economică. Acestea oferă un impuls semnificativ bugetelor locale și sprijină dezvoltarea infrastructurii și crearea de locuri de muncă prin generarea de venituri din diverse surse, inclusiv evenimente de amploare, sponsorizări și activități comerciale. Investițiile atât în construcția, cât și în operarea unor astfel de complexe au un impact economic pozitiv și de durată, contribuind la revitalizarea economiilor locale și regionale.

Impactul lor social este profund. Complexele sportive servesc drept puncte nodale pentru consolidarea coeziunii sociale, promovând interacțiunea socială și participarea la o serie de activități. Astfel de locuri promovează sănătatea fizică și un stil de viață dinamic, reduc riscul de boli sedentare și sporesc bunăstarea personală. Aceste complexe joacă un rol important în dezvoltarea holistică a indivizilor în societate, oferind programe educaționale și culturale.

Pe scurt, un complex sportiv multifuncțional depășește scopul unui simplu stadion sportiv și devine o structură socială complexă care îmbunătățește calitatea vieții în comunitate. Impactul său economic și social este o investiție înțeleaptă pentru vremurile viitoare și formează un pilon solid pentru o societate unită, prosperă și armonioasă [8].

Concluzii

Complexele sportive versatile joacă un rol important în îmbunătățirea și modelarea structurii vieții comunității. Cu o gamă largă de facilități și programe, acestea reprezintă un atu valoros pentru promovarea sănătății, încurajarea coeziunii sociale și stimularea economiei locale. Acestea reprezintă un centru dinamic care răspunde nevoilor diverse ale comunității și promovează un mediu de viață vibrant și sănătos.

Referințe:

- [1] F. Emilio (2020), *Sport Architecture: Design Construction Management of Sport Infrastructure*, Letteraventidue editions.
<https://www.lawinsider.com/dictionary/multipurpose-sports-stadium-complex>
- [2] Hofmeister (2019), *Sports culture in everyday life*, Birkhauser.
- [3] S. M. Kosmieja, J. Paslawski (2016), *Flexible designing of large sports complex*, Archives of Civil Engineering 62(2): 77-88.
- [4] D. Sretenka, and K. Ana. *Challenges of sports facilities and projects management in the XXI century*. SPORT-Science & Practice 3 (2013): 59-77.
- [5] R. Sheard. (2000), *Sports Architecture*, Milton Park, Abingdon, Oxon.
- [6] C. L. John, *Economic impact analysis of sports facilities and events: Eleven sources of misapplication*. Journal of sport management 9.1 (1995): 14-35.
- [7] S. Yulia. *Evolution of scientific approaches to the multifunctional public complexes' development*. E3S Web of Conferences. Vol. 403. EDP Sciences, 2023.